

פרק ד': השירות הפסיכולוגי המורחב / המשלים (שפ"מ)

1. כללי

- 1.1 בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד החינוך 4/2010, ניתן להרחיב ולהעמיק את השירותים הניתנים במסגרת השירות הפסיכולוגי החינוכי במימון ייעודי, לנוכח תכניות או/ו יוזמות מעבר לעבודת השפ"ח הסטנדרטית או לאור צרכים נוספים.
- 1.2 לשם כך, על מנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי לשקול בשיתוף עם העירייה, את היזמות או/ו הצרכים ואת מקור מימון.
- 1.3 מתווה השירותים המורחב והגורמים המבצעים אותו יתואמו בכול שנה מחדש טרם הפעלתו בין מנהל השירות הפסיכולוגי ומנהל אגף החינוך בעירייה.
- 1.4 שירותים אלה ייכללו בתכנית העבודה של השירות הפסיכולוגי חינוכי.
- 1.5 במקרים של ספק יש לפנות לפסיכולוג המחוזי לקבלת אישור.
- 1.6 על מנת להרחיב את פעילות הפסיכולוגים במוסדות החינוך ברמות שונות, מוסיפה העירייה תקציבים מיוחדים ממקורותיה וממקורות חיצוניים (עמותות וקרנות).
- 1.7 ניצול התקציבים האלו בא לידי ביטוי בשירות הפסיכולוגי המורחב. כלומר, הפסיכולוגים מדווחים על השירות שניתן ושכרם משולם באמצעות השירות הפסיכולוגי המורחב.
- 1.8 להדגשה, קיימת הקפדה מלאה של מנהלת השירות על כך, שלא יינתן שירות בתשלום באמצעות השירות הפסיכולוגי המורחב, במידה ששירות זה כלול בשירותים הניתנים בשירות הפסיכולוגי חינוכי.
- 1.9 רכזת השירות הפסיכולוגי המורחב אחראית לחלוקת המשימות של תחום זה לפסיכולוגים, למעקב ובקרה אחר ריכוז השירותים שניתנו והשכר שיש לשלם בגין לפסיכולוגים.

2. אופן ההפעלה של השירות הפסיכולוגי החינוכי המורחב

- 2.1 רשות מקומית יכולה להחליט אם לקיים שירות מורחב ולתאם את מתווה השירות.
- 2.2 אופן ההפעלה, התעריפים ודרכי התשלום יתואמו בין מנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי לבין בעלי התפקידים ברשות המקומית בהתאם להנחיות המפורסמות על ידי מרכז השלטון המקומי ובהסתמך על תעריפי נציבות שירות המדינה.
- 2.3 התשלום לפסיכולוג יתבצע באמצעות הרשות המקומית או באמצעות עמותה ציבורית באישור הרשות המקומית.
- 2.4 כלל זה חל הן על שירות במימון ציבורי והן על שירות במימון הורים.

3. שירות פסיכולוגי חינוכי מורחב במימון ציבורי

3.1 משרד החינוך מתיר לרשויות המקומיות לספק שירות פסיכולוגי "מורחב" במימון ציבורי.

3.2 זהו שירות במימון ממסדי או ציבורי כדוגמת רשות מקומית/גופים ציבוריים/תכניות לאומיות/פרויקטים של השירות הפסיכולוגי הייעוצי או המגזר השלישי.

3.3 להלן סוגי השירות הנכללים בשירות הפסיכולוגי המורחב במימון ציבורי:

3.3.1 הרחבת אוכלוסיות:

3.3.1.1 שירות פסיכולוגי למסגרות חינוכיות בגיל הרך – מתחת לגיל חובה.

3.3.1.2 שירות פסיכולוגי לבתי ספר תיכוניים.

3.3.1.3 שירות פסיכולוגי למופנים על ידי השירותים החברתיים (רווחה) או על ידי גורמים אחרים ברשות המקומית.

3.3.2 העמקת שירות קיים:

3.3.2.1 הערכות והתערבויות פסיכולוגיות לילדים, ובכללם ילדים בעלי צרכים מיוחדים וילדים בסיכון.

3.3.2.2 פיתוח ויישום של תכניות התערבות.

3.3.2.3 כול שירות נוסף החורג מהמכסות שהוגדרו בחוזר מנכ"ל משרד החינוך.

3.4 בשירות הפסיכולוגי החינוכי המורחב בבת ים קיימים שירותים במימון ציבורי מסוגים שונים לאוכלוסיות מגוונות, כדלקמן: שעות פסיכולוג לתלמידי בתי הספר העל יסודיים הלומדים בחטיבה העליונה, שעות פסיכולוג לפרויקט "צבעים", ביצוע אבחונים לתלמידי כיתות ו' הלומדים בחינוך המיוחד, הנחיית קבוצות, שעות פסיכולוג לבית הספר בחינוך המיוחד מסילות, התאמת דרכי טיפול והתאמת דרכי אבחנות, ביצוע אבחונים לתלמידים במסגרת פרויקט "יוזמת ויצמן", שעות פסיכולוג לפרויקט מעגן/עוגן, ביצוע אבחונים וטיפול לנפגעי פגיעות מיניות, אבחונים וטיפולים במקרי חירום/חריגים.

3.5 שירותים אלו אינם קיימים בסל השירותים הבסיסי והם ממומנים על ידי העירייה או/ו גורמי חוץ שונים (משרדי הממשלה, תרומות, עמותות וכו').

4. שירות פסיכולוגי חינוכי משלים במימון הורים

4.1 להלן השירותים היכולים להינתן במסגרת שירות פסיכולוגי משלים ביוזמת ההורים ובמימוןם:

הערכות פסיכולוגיות

4.1.1 הערכות פסיכולוגיות בשכבות הגיל שאינן מקבלות שירות פסיכולוגי חינוכי במסגרות החינוכיות (לא כולל, כאמור, ילדים בעלי צרכים מיוחדים וילדים בסיכון גבוה).

4.1.2 הערכות פסיכולוגיות לצורך הדלגה.

4.1.3 הערכות פסיכולוגיות לצורך שיבוץ למסגרות ילדים מחוננים או מוכשרים.

4.1.4 הערכות פסיכולוגיות לצורך התאמות בדרכי ההיבחנות לתלמידים לקויי למידה בבתי ספר על יסודיים.

התערבויות פסיכולוגיות

4.1.5 התערבויות טיפוליות.

4.1.6 סדנאות.

4.1.7 הרצאות.

4.2 לא יינתן שירות פרטני במימון הורים לילדים בעלי צרכים מיוחדים (בעלי זכויות בתוקף ועדה סטטוטורית) ו/או לילדים בסיכון גבוה.

4.3 בשירות הפסיכולוגי החינוכי המורחב ניתנים במימון הורים השירותים הבאים: איבחונים פסיכו-דידקטיים מלאים לתלמידי העל יסודי, טיפולים פסיכולוגיים פרטניים, איבחוני הדלגה לצורך הקדמת המעבר מגן לבית ספר, קבוצות טיפוליות לילדים, הרצאות, הדרכות וקבוצות הורים.

4.4 שירותים אלו אינם קיימים בסל השירותים הבסיסי.

5. תעריפים

5.1 נציבות שירות המדינה מפרסמת את התעריפים המקסימליים לתשלום במסגרת השירות הפסיכולוגי המורחב/המשלים.

5.2 להלן בטבלה התעריפים שפורסמו על ידי נציבות שירות המדינה בתאריך 1.6.2014: (עדכון אחרון):

סוג השירות			הסכום בשקלים חדשים (תעריף מרבי)	
			פסיכולוג	מומחה בכיר
הערכת אינטליגנציה			607	710
הערכת אינטליגנציה מורחבת (קשיי למידה, בשלות לבית הספר וכו')			970	1,137
הערכה פסיכודיאגנוסטית מלאה			1,334	1,563
שעת טיפול פסיכותרפויטי או יעוץ שוטף			252	283
שעת טיפול פסיכותרפויטי קבוצתי, משפחתי או יעוץ לקבוצה			302	355
				397

השירות הפסיכולוגי חינוכי

סוג השירות			הסכום בשקלים חדשים (תעריף מרבי)
פסיכולוג	מומחה	מומחה בכיר	
363	426	477	שעת יעוץ חד פעמי
302	355	397	חוות דעת, יעוץ והדרכה בתוך מערכת (מוסד חינוכי, מפעל, בית חולים, ארגון)
242	283	319	שעת פיקוח אישי והדרכה לאיש מקצוע Supervision
302	355	397	שעת פיקוח אישי והדרכה קבוצתי Supervision
242	283	319	כול שירות פסיכולוגי אחר - לשעה

הערות לטבלה:

1. התעריף הנכלל בסעיף שלעיל מתייחס ליעוץ של לא יותר מ-1.5 שעות. אם נמשך הייעוץ יותר מ-1.5 שעות, יהיה החישוב לפי תעריף של שעת טיפול.
2. שעת טיפול הינה בת 60 דקות.

5.3 משרד החינוך (שירות פסיכולוגי ייעוצי – שפ"י) הנחה את השירות הפסיכולוגי חינוכי לגבות תשלומים בגין השירותים הניתנים במסגרת השירות הפסיכולוגי המורחב/המשלים בהתאם לתעריפים אלו.

5.4 הביקורת בדקה ומצאה כי התעריפים הנגבים בעבור השירותים השונים הניתנים במסגרת "סל השירותים המשלימים" תואמים את הנדרש על-פי התעריפים השונים כפי שפורסמו ואושרו ולעיתים אף נמוכים מהם, להלן בטבלה:

5.5 תעריפי השירות הפסיכולוגי מורחב - בת ים (ב-₪):

סוג השירות	העלות	עלות מעסיק	הדרכה
פסיכודידקטי על יסודי (חמשת הראשונים)	1,800	300	360 (2 פגישות)
פסיכודידקטי (על יסודי)	1,800	300	180
פסיכודידקטי (יסודי)	1,250	100	110
דרכי טיפול (רווחה)	1,200	100	110
טרם חובה	1,250	100	110
כיתות ו' חינוך מיוחד, גן חינוך מיוחד להשמה	900	50	0
שעות תיכון	100	0	100

השירות הפסיכולוגי חינוכי

סוג השירות	העלות	עלות מעסיק	הדרכה
טיפול פרטני (כולל פ. ויצמן)	220	20	220
פרויקט צבעים	220	0	220 (ע"ח הפרויקט)
הרצאה חד פעמית (שעתיים אקדמיות)	700	50	0
הנחייה קבוצה	400 למפגש	40	180

5.6 בחודש ספטמבר 2014, פירסם משרד החינוך (שפ"י) עדכון, כי התשלום לפסיכולוגים עבור אבחון באמצעות מלגות של תלמידים לקויי למידה יעמוד על 2,050 ש"ח לאבחון משולב (פסיכודידקטי). אולם, למרות בקשתה של מנהלת השירות הפסיכולוגי לעדכן את התעריף עבור השירות הזה, לא אישר זאת סמנכ"ל קהילה לשעבר.

5.7 אי לכך, קיים פער של כ-250 ש"ח בין התשלום הנגבה בפועל במסגרת השירות הפסיכולוגי המורחב ובין התעריף המאושר, כך שהתשלום הנגבה בפועל נמוך יותר מהתשלום המאושר.

6. דיווח על פעילות השירות הפסיכולוגי חינוכי המורחב

6.1 אחת לחודש מעבירה מנהלת השירות הפסיכולוגי חינוכי לחשב אגף החינוך דוח על הפעילות שנערכה בחודש זה בתחום השירות הפסיכולוגי חינוכי המורחב. דוח זה נבדק גם על ידי רכזת השירות הפסיכולוגי המורחב בטרם העברתו למנהלת השירות ולחשבות אגף החינוך.

6.2 מנהלת השירות הפסיכולוגי מבצעת בקרה על אופן ביצוע העבודה והשלמתה בטרם היא מאשרת את תשלום השכר.

6.3 מטרת הדיווח בעיקרה היא ביצוע תשלום השכר לפסיכולוג. אולם, למעשה, בדיווח זה ניתן ואף צריך לבחון את הנתונים והתאמתם לתקציבים המאושרים.

6.4 בדוח זה מופיעים גם תשלומי שכר למדריכים, במקרים בהם ניתנה הדרכה של פסיכולוג מומחה – מדריך לפסיכולוג שאינו מומחה שערך את האבחון. התשלום למדריך מבוצע על ידי קיזוז התשלום עבור ההדרכה מהתשלום לפסיכולוג שביצע את האבחון בפועל.

7. התשלום לפסיכולוגים הפועלים במסגרת השפ"מ (שירות פסיכולוגי מורחב)

7.1 התשלום לפסיכולוגים המבצעים עבודתם במסגרת השירות הפסיכולוגי המורחב מתבצע כנדרש על-פי ההנחיות, באמצעות תלושי השכר.

השירות הפסיכולוגי חינוכי

7.2 הפסיכולוגים המועסקים במסגרת השירות הפסיכולוגי המורחב אינם חתומים על חוזה המסדיר את עבודתם במסגרת זו. הביקורת סבורה כי יש מקום להחתים את הפסיכולוגים על מסמך כולשהו, כגון: הוראת עבודה המסדירה את דרכי הפעולה, ההנחיות וההוראות הנוגעות לתחום זה באופן ספציפי, כמו, למשל, התחייבות לביצוע עבודה במסגרת השירות הפסיכולוגי המורחב רק מחוץ לשעות העבודה הרגילות, זאת על מנת שעניינים אלו יהיו ידועים ונהירים לכול העוסקים בתחום זה.

7.3 הביקורת בדקה באופן מדגמי את תשלומי השכר לפסיכולוגים בגין עבודתם בשירות הפסיכולוגי המורחב בהסתמכה על הדיווחים החודשיים של מנהלת השירות הפסיכולוגי לחשבות אגף החינוך, ומצאה כי קיימת התאמה מלאה בין הסכום המדווח על ידה לתשלום ובין ביצוע התשלום בפועל.

7.4 יש לציין כי כול דיווח על מתן שירות של פסיכולוג ובקשה לתשלום שכרו מוגשת ע"י מנהלת השירות הפסיכולוגי החינוכי רק לאחר שמקור המימון (מהורים או מגורמי חוץ) התקבל בפועל.

8. הכנסות ותשלומים

8.1 הביקורת רכזה את ההכנסות מהשירות הפסיכולוגי המורחב ואת התשלומים לפסיכולוגים מתוך דיווחי מנהלת השירות בשנים 2013-2015, להלן בטבלה (ב-ש):

שנת 2015	שנת 2014	שנת 2013	
899,400	842,965	775,811	עלות העבודה
137,530	158,920	222,453	השתתפות ההורים
11,070	24,225	11,250	השתתפות בית הספר
9,800	18,836	14,500	השתתפות משרד החינוך
391,945	389,654	301,910	השתתפות העירייה
64,590	8,980	45,686	מימון סעיף סל סיוע אישי פרויקט ויצמן
121,425	68,635	37,227	ועדת הנחות
142,210	159,710	124,960	טיפול+תיכון
878,570	828,960	757,986	ההכנסות מהמקורות השונים
20,830	14,005	17,825	הפחתה למדריך
60,670	58,915	79,083	הפחתת תקורה
81,500	72,920	96,908	סה"כ הפחתות
817,900	770,045	678,903	תשלום לפסיכולוג

8.2 הנתונים בטבלה מצביעים על כך ששיעור השתתפות ההורים בשירותים הניתנים באמצעות השירות הפסיכולוגי המורחב נמוך באופן משמעותי משיעור ההשתתפות של גורמים אחרים המממנים שירותים אלו.

9. ניהול הגבייה

9.1 הביקורת בדקה את אופן גביית הכספים והוצאת הקבלות בגין השירותים הניתנים במסגרת השירות הפסיכולוגי המורחב.

9.2 מזכירת השירות הפסיכולוגי אחראית על ניהול הגבייה, אולם, לדבריה, אין היא מכירה את הוראת העבודה העירונית הנוגעת לנושא זה "גביית כספים במוקדי הגבייה העירוניים והתחשבות כספית עם גזברות העירייה" שמספרה 3.02.3.

9.3 לעומתה, העידה מנהלת השירות הפסיכולוגי חינוכי כי חשבות אגף החינוך מקפידה לערוך מעקב אחר יישום ההנחיות של הוראת עבודה זו מעת לעת, כולל פגישות עבודה עם מזכירת השירות הפסיכולוגי חינוכי.

9.4 הביקורת בדקה באופן מדגמי 40 קבלות שהונפקו בשנת 2015, ולהלן ממצאיה:

9.4.1 באופן כללי, התרשמה הביקורת כי פנקס הקבלות מנוהל על ידי מזכירת השירות הפסיכולוגי באופן מסודר תוך כדי הקפדה על רישום פרטי המשלם, מהות התשלום, אופן התשלום, תאריך התשלום וכו'.

9.4.2 התקבולים התקבלו הן מההורים והן מגורמים חיצוניים מממנים, כגון: "דרור בתי חינוך" ("יוזמת ויצמן"), בית הספר "שרת" ועוד.

9.4.3 כאשר התקבלו כספים מגורמים חיצוניים מממנים, הופיעו בחלק מהקבלות שמות התלמידים שקיבלו את המימון ובחלק לא.

9.4.4 בשירות הפסיכולוגי לא ערכו רשימות מרוכזות של ההכנסות מגורם מממן אחד, ועבור כל הגורמים המממנים, וכתוצאה מכך קיים קושי לבדוק את ההתאמה בין ההכנסות ובין התשלומים לפסיכולוגים עבור האבחונים או הטיפולים שביצעו במסגרת מממנים אלו.

9.4.5 מזכירת השירות הפסיכולוגי נהגה לתייק את שוברי ההפקדה בצמוד לקבלות בהתאמה, אולם, הביקורת מצאה כי קיים פיגור רב בתיוק מסמכים אלו. לטענת מזכירת השירות, עומס המטלות המוטל עליה במסגרת עבודתה לא מותיר לה זמן פנוי למשימות מעין אלו.

9.4.6 הביקורת מעירה כי הדבר עלול להקשות על ביצוע המעקב והבקרה אחר הפקדת הכספים בשלמותם משום, שאם יתברר כי אין התאמה בין ההפקדה והקבלה, הזמן הרב שחלף מאז ביצוע פעולות אלו עלול להקשות על בירור הטעות.

9.4.7 נמצא כי קבלות שבוטלו תויקו בפנקס הקבלות, כנדרש.

השירות הפסיכולוגי חינוכי

9.5 הביקורת מציינת כי מזכירת השירות הפסיכולוגי חינוכי אחראית גם להפקדת הכספים בקופת העירייה, וזאת בשל היעדרו של אב בית שיבצע זאת כפי שקיים במוסדות אחרים בעירייה. עובדה זו גוזלת זמן יקר מזמני עבודתה של המזכירה וגם גורמת לכך שהכספים המתקבלים אינם מופקדים על בסיס יומיומי.

9.6 בפנקס הופיעו חתימות של ענף שטרות המעידות על בדיקת התקבולים אל מול ההפקדות שבוצעו. החתימות כללו חותמת בלבד ללא חתימת הבודק, כך שלא ניתן לדעת מי בענף שטרות ביצע את הבדיקה ואישרה.

9.7 נכון ליום הבדיקה 24.1.2016, נמצאו על פי פנקס הקבלות 3 המחאות שטרם הופקדו בסך כולל של 3,620 ש"ח וכן סך של 360 ש"ח במזומן. הכספים המתקבלים נשמרים בכספת המצוייה במבנה השירות הפסיכולוגי חינוכי.

9.8 הביקורת מצאה כי במקרים מסויימים הקבלות למשלמים אינן ניתנות במעמד התשלום. ספר הקבלות נמצא בחזקתה של מזכירת השירות הפסיכולוגי חינוכי, הפסיכולוג המבצע את השירות מקבל את התשלום בעוד הקבלה נרשמת יום יומיים לאחר הבדיקה ונשלחת בדואר למשלם או שניתנת לפסיכולוג על מנת שימסרה למטופל במידה שהמטופל אמור לחזור פעם נוספת.

9.9 במקרים אלו, אין המשלם מקבל אישור זמני או קבלה זמנית.

9.10 הקבלה כוללת את שמותיהם של הילדים המקבלים טיפולים או העוברים אבחונים בשירות הפסיכולוגי המורחב. קיימת בעייתיות בחשיפתם של שמות המטופלים בפני גורמים נוספים בעירייה כגון עובדי הגזברות. הביקורת ממליצה לסמן את המשלמים בראשי תיבות ולציין את שם המטופל שאליו מתייחס התשלום רק על גבי מסמכים הנותרים בארכיון השירות הפסיכולוגי חינוכי.

10. הנחות

10.1 העירייה מעניקה הנחות למשפחות שלהן רקע סוציו אקונומי נמוך ואין ידן משגת לממן את האבחונים הניתנים במסגרת השירות הפסיכולוגי המורחב.

10.2 הביקורת בדקה ומצאה כי לא נקבעת מסגרת תקציבית שנתית למתן ההנחות, כך, שלמעשה, לא נקבע מהו הסכום המקסימלי שאותה העירייה מקצה לנושא זה.

10.3 הביקורת סבורה כי יש לקבוע מסגרת תקציבית מוגדרת מראש בתחילת השנה שעל-פיה אמורה לפעול ועדת ההנחות באגף החינוך. במידת הצורך יש לקבל את אישור גזבר העירייה לחרוג ממסגרת תקציבית זו שנקבעה.

10.4 ההנחות ניתנות לתלמידים בגילאים של בית הספר העל יסודי בלבד (חטיבת ביניים וחטיבה עליונה).

10.5 על מנת לקבל הנחה, על ההורה המבקש להגיש בקשה לוועדת ההנחות באגף החינוך על גבי טופס המיועד לכך ולצרף אסמכתאות התומכות בקשיים הכלכליים שבו המשפחה נתונה.

- 10.6 הביקורת לא מצאה תבחינים בכתב על פיהם מקבלת הוועדה את החלטותיה.
- 10.7 שיעור ההנחה המקסימלי שמעניקה הוועדה הוא 80% ולמעשה קיימת שתי אפשרויות נוספות שהן: 50% או 30%, הכל בהתאם למצבה הסוציו אקונומי של המשפחה.
- 10.8 יו"ר הוועדה הינו מנהל אגף החינוך ומשתתפים בה נציג המחלקה לחינוך על יסודי ונציגת השירות הפסיכולוגי הממונה על השירות הפסיכולוגי המורחב.
- 10.9 הביקורת בדקה את אופן התנהלות ועדת ההנחות בשנת 2015, ולהלן ממצאיה:
- 10.9.1 הפנייה לבקשת הנחה מגיעה לאגף החינוך באמצעות יועצת בית הספר, המרכזת את מסמכי הבקשה ואת המלצת הצוות המקצועי, כולל המלצה על שיעור ההנחה.
- 10.9.2 הפנייה נבדקת במחלקה לחינוך על יסודי אשר מרכזת את הנתונים על התלמיד ועל המשפחה לכלל טופס אחד.
- 10.9.3 הוועדה מתכנסת במהלך שנת הלימודים אחת לחודשיים, במועדים שנקבעו מראש, ופורסמו להנהלות בתי הספר, על מנת שאלו יוכלו לכוון פניותיהם למועדים אלו.
- 10.9.4 הבקשות מרוכזות בטופס המיועד לכך, כך שנרשמים פרטי הבקשה הבאים: מספר הנפשות במשפחה, הכנסות המשפחה וסיבת הבקשה בתמציתיות רבה.
- 10.9.5 החלטות הוועדה נרשמות על גבי הטפסים המוגשים לה. יו"ר הוועדה חותם ליד שיעור ההנחה שנקבעה. אולם, אין רישום של פרוטוקול אשר יכול לתת הסבר מנומק על קביעתה.
- 10.9.6 בתום הוועדה, נשלחות הודעות אל הנהלות בתי הספר וכן אל נציגת השירות הפסיכולוגי בהן מצויינות החלטות הוועדה.
- 10.9.7 במכתב לא צויין תאריך התכנסות הוועדה לדיון בבקשה. הביקורת ממליצה להוסיף נתון זה במכתב.
- 10.9.8 המחלקה לחינוך על יסודי מנהלת רשימה מרוכזת של התלמידים שהוועדה החליטה לתת להם הנחה בתשלום לאבחונים בשפ"מ ועוקבת מול בתי הספר אחר ביצוע האבחון.
- 10.9.9 במידה שמתקבל המידע כי ההורים בחרו שלא לרכוש את האבחון הפרטי למרות מתן ההנחה, מעדכנת המחלקה לחינוך יסודי את הרשימה. כך ניתן לדעת למעשה מהן ההנחות שנוצלו בפועל.
- 10.9.10 ניתן לערער על קביעת הוועדה. לשם כך, יש להוסיף מידע חדש לוועדה על המידע שנמסר בדיון הוועדה הקודם. הערעור מוגש לדיון בשנית לוועדה.
- 10.10 לסיכום, הביקורת משבחת את עבודת הוועדה באמצעות המחלקה לחינוך על יסודי, המתבצעת באופן תקין ומסודר ביותר.

**10.11 הביקורת ריכזה את הנתונים על שיעורי ההנחות שניתנו במסגרת ועדת ההנחות
בשנת 2015:**

10.11.1 בסה"כ התקיימו חמש ישיבות של ועדת ההנחות, במסגרתן הובאו לדיון בקשות להנחה לפי ההתפלגות הבאה :

10.11.2 הנתונים על מספר הבקשות שהוגשו בוועדות השונות לפי בתי הספר :

סה"כ	תאריכי קיום הועדות - 2015					שם ביה"ס	
	6.12	14.1	26.5		19.3		15.1
			2	1			
24	---	---	-- -	6	6	12	זבולון המר
6	---	2	--	-	1	3	אורט מלטון
21	4	5	2	1	4	5	אורט רמת יוסף
22	7	3	6	-	5	1	רמות
19	---	12	1	-	3	3	שז"ר
16	1	2	1	3	4	5	בית וגן
15	---	---	1	6	3	5	ישיבת אדר"ת
12	4	1	2	2	---	3	אולפנת צביה
16	4	7	1	2	2		חשמונאים
1				1			תיכון חדש
2	1	1					אשכולות
2		1	1				תלמיד חוץ
156						37	סה"כ

10.12 הנתונים בטבלה מצביעים על כך שמספר הבקשות הגדול ביותר שהוגשו לוועדה היה מבית הספר זבולון המר.

10.12.1 המדובר הוא על אבחון שתעריפו מסתכם ב-1,800 ש"ח.

10.13 להלן בטבלה מספר הבקשות שאושרו בכל אחת מהוועדות ושיעורי ההנחות שניתנו

בוועדות אלו:

תאריכי קיום הוועדות - 2015						שיעורי ההנחה והסכומים
6.12	14.1	26.5		19.3	15.1	
		2	1			
				1 1,800	---	100% 1,800 ש"ח
	17 24,480 ש"ח	10 14,400 ש"ח	12 17,280 ש"ח	16 23,040	19 27,360 ש"ח	80% 1,440 ש"ח
		2 2,520 ש"ח				70% 1,260 ש"ח
	14 12,600 ש"ח	5 4,500 ש"ח	4 3,600	8 7,200	13 11,700 ש"ח	50% 900 ש"ח
1 540 ש"ח	3 1,620 ש"ח	1 540 ש"ח	4 2,160	1 540	5 2,700 ש"ח	30% 540 ש"ח
1 540 ש"ח	34 38,700 ש"ח	18 21,960 ש"ח	20 23,040 ש"ח	25 32,580 ש"ח	37 41,760 ש"ח	סה"כ

10.14 הביקורת בדקה ומצאה כי היקף מתן ההנחות בשירותים הפסיכולוגיים הסתכם בשנת 2015 בסך של 158,580 ש"ח.

11. כוח האדם בשירות הפסיכולוגי חינוכי המורחב

11.1 חוזר מנכ"ל משרד החינוך קובע כי על השירות הפסיכולוגי חינוכי לשאוף לתת שירות זה באמצעות ניצול כוח האדם הקיים בן.

11.2 ייתכנו מקרים שבהם יפעיל השפ"ח כוח אדם מקצועי חיצוני בכפיפות לפיקוחו המקצועי של מנהל השפ"ח ולהסדרים הקיימים ברשות המקומית.

השירות הפסיכולוגי חינוכי

11.3 הביקורת בדקה ומצאה כי במערך הפסיכולוגים שנתנו שירות במסגרת הרחבת השירות הפסיכולוגי חינוכי היו 40 פסיכולוגים המועסקים בשירות הפסיכולוגי חינוכי ואף לא אחד מבחוץ.

11.4 על פי חוזר מנכ"ל משרד החינוך, יש להקפיד ולשמור על הפרדה ברורה בין שעות העבודה השוטפות של הפסיכולוג בשירות הפסיכולוגי חינוכי ובין עבודתו במסגרת הרחבת השירות. עבודה זו כפופה לכללי האתיקה והיא כפופה מקצועית לפיקוח השירות הפסיכולוגי הייעוצי (שפ"י).

11.5 לדברי מנהלת השירות הפסיכולוגי, הפסיכולוגים המועסקים גם במסגרת השירות הפסיכולוגי המורחב, מודעים לכך שעליהם לבצע הפרדה ברורה בין עבודתם בשירות הפסיכולוגי חינוכי לבין השירות הפסיכולוגי המורחב, והפרדה זאת אכן מתבצעת בפועל.

12. הוראת עבודה – השירות הפסיכולוגי המורחב

12.1 חוזר מנכ"ל משרד החינוך מפרט עקרונות והנחיות להפעלת השירות הפסיכולוגי המורחב.

12.2 בנוסף, בשנת 2014, פירסם השירות הפסיכולוגי הייעוצי (שפ"י) הנחיות מפורטות בנושא, כדלהלן:

12.2.1 מנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי אחראי למכלול ההיבטים המקצועיים הקשורים בהפעלת השירותים הנ"ל וכפוף לפיקוח מקצועי של הפסיכולוג המחוזי בשירות הפסיכולוגי ייעוצי (שפ"י).

12.2.2 מנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי הוא הגורם המאשר לכול סוג של שירות מורחב (מימון ציבורי) ומשלים (מימון הורים).

12.2.3 מנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי יקבע מי הפסיכולוגים שייתנו שירות במסגרת השירות המורחב והמשלים תוך מתן עדיפות לפסיכולוגים עובדי השירות הפסיכולוגי חינוכי.

12.2.4 מתמחים בעלי ידע וניסיון רלוונטיים, במידה שיועסקו, יעבדו בכפוף להדרכה בפיקוחו של מנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי. כלל זה חל על פסיכולוגים עובדי השירות הפסיכולוגי חינוכי ועל פסיכולוגים שאינם עובדי השירות הפסיכולוגי חינוכי.

12.2.5 היקף עבודתו של הפסיכולוג בשירות הפסיכולוגי המורחב לא יעלה על היקף משרתו במסגרת השירות הפסיכולוגי חינוכי. ייתכנו מקרים חריגים על פי החלטת מנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי, בתיאום עם מנהל מחלקת החינוך ובאישור הפסיכולוג המחוזי.

12.2.6 תישמר הפרדה ברורה בין שעות העבודה השוטפות של פסיכולוג השירות הפסיכולוגי חינוכי ובין עבודתו במסגרת השירותים הנ"ל.

השירות הפסיכולוגי חינוכי

- 12.2.7 במקרים בהם מועסקים פסיכולוגים שאינם עובדי השירות הפסיכולוגי חינוכי, כללי ההעסקה ואופני התשלום ייקבעו על ידי הרשות המקומית.
- 12.2.8 האחריות לביטוח מקצועי על עבודתו של פסיכולוג שאינו עובד השירות הפסיכולוגי חינוכי, חלה על הפסיכולוג עצמו, זאת על פי הנמסר על ידי השלטון המקומי.
- 12.2.9 מומלץ למנות רכז לשירות הפסיכולוגי המורחב בהתאם להיקף הפעילות של השירות הפסיכולוגי המורחב. רכז השירות הפסיכולוגי המורחב כפוף למנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי.
- 12.2.10 הרכז אחראי על קבלת פניות, בדיקת התאמתן לשירות הפסיכולוגי המורחב ופיקוח מקצועי ואדמיניסטרטיבי על עבודת הפסיכולוגים.
- 12.2.11 אין לתגמל את רכז השירות הפסיכולוגי המורחב מתקני השירות הפסיכולוגי הייעוצי (שפ"י).
- 12.2.12 ישיבת צוות השירות הפסיכולוגי המורחב וההדרכות תיעשנה שלא בשעות עבודת השירות הפסיכולוגי חינוכי.
- 12.2.13 **מאגר הנתונים**: נתוני השירות הפסיכולוגי המורחב הינו חלק ממאגר המידע של השירות הפסיכולוגי חינוכי ועל כן חלים עליו כללי המאגר של השירות הפסיכולוגי חינוכי.
- 12.2.14 נתונים (פיזיים ו/או ממוחשבים) של השירות הפסיכולוגי המורחב באשר לילד יישמרו בתוך תיק הילד בשירות הפסיכולוגי חינוכי. תתבצע הפרדה בתוך תיק הילד בין נתוני השירות השוטף של השירות הפסיכולוגי חינוכי ונתוני השירות הפסיכולוגי המורחב.
- 12.2.15 בתכניות המערבות עבודת פסיכולוג מטעם השירות הפסיכולוגי חינוכי יוודא מנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי תיאום בין הפסיכולוגים בתכנית ובין הפסיכולוגים העובדים במסגרת/ות חינוכיות בהן מתבצעת התכנית.
- 12.2.16 פסיכולוג העובד בשירות הפסיכולוגי המורחב יטפל אך ורק בילדים ובני משפחותיהם שאינם לומדים במסגרות חינוכיות להן הוא נותן שירות במסגרת השירות הפסיכולוגי חינוכי.
- 12.2.17 ייתכנו מקרים בהם החל פסיכולוג את הטיפול כשהילד למד במסגרת שאינה מקבלת את שירותיו והנסיבות השתנו. במצבים אלה תישקלנה האפשרויות השונות בדבר המשך הטיפול והחלטה תתקבל על ידי מנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי בהיוועצות עם הפסיכולוג המחוזי.
- 12.2.18 תישמר הפרדה ברורה ומוחלטת בין מתן השירות ובין הליך התשלום.
- 12.2.19 בכול מקרה לא יועבר תשלום מההורים ישירות לשירות הפסיכולוגי חינוכי או לפסיכולוג.

השירות הפסיכולוגי חינוכי

12.3 הביקורת התרשמה כי אכן השירות הפסיכולוגי המורחב פועל בהתאם להנחיות אלו ומנהלת השירות הפסיכולוגי חינוכי ורכזת השירות הפסיכולוגי המורחב מבצעות מעקב ופיקוח קפדניים על ההתנהלות לפי הנחיות אלו בשלמותן.

12.4 קיימת הוראת עבודה עירונית בנושא השירות הפסיכולוגי המורחב (שמספרה 5.6.2.3.02), שנכתבה בחודש מרץ 2009, לפני למעלה משבע שנים ומאז לא עודכנה, אולם הוראה זו מנוסחת באופן כללי ביותר וחסרים בה נושאים רבים ומהותיים הנוגעים לתהליכי העבודה של השירות הפסיכולוגי המורחב.

12.5 הביקורת סבורה כי יש לפעול לכתיבת הוראת עבודה המסדירה את כלל תהליכי העבודה בשירות הפסיכולוגי המורחב כולל דרכי הפיקוח והמעקב אחר יישומה, כדי למנוע ככול הניתן בעיות אתיות וחשש לניגוד עניינים.

12.6 לדברי מנהלת השירות הפסיכולוגי חינוכי ורכזת השירות הפסיכולוגי המורחב, קיימות הנחיות בעל פה ברורות בנושא זה, הנאכפות בקפדנות, גם אם אינן מעוגנות בהוראת עבודה כתובה.

13. תיקי המטופלים

13.1 בעבר, היתה קיימת הפרדה בין תיקי המטופלים בשירות הפסיכולוגי ובין תיקי המטופלים במסגרת השירות הפסיכולוגי המורחב.

13.2 מציאות זו הקשתה על קבלת חומר רקע על התלמיד המטופל משום שלא תמיד היה ידוע כי קיבל טיפול במסגרת האחרת, וכשהיה ידוע היה צריך ל"שלוף" חומר זה מתיק אחר.

13.3 כתוצאה מכך, חל סירבול בהתנהלות בשני תיקים נפרדים למטופל אחד.

13.4 אי לכך, הוחלט בשירות הפסיכולוגי כי החל מחודש ינואר 2016, לא תיעשה הפרדה של תיקי המטופלים במקרים בהם המטופל קיבל טיפול בשתי המסגרות, אלא, ינוהל תיק אחד למטופל.